

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce**: I. S.**, zastoupeného JUDr. Irenou Smítkovou, advokátkou se sídlem nám. T. G. Masaryka 121, 261 01 Příbram, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí ze dne 23. 1. 2004, č. j. OAM-105/VL-07-03-2004, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 6. 2004, č. j. 64 Az 27/2004-22,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti**.**

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 23. 1. 2004 zamítl žalovaný žalobcovu žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

V žalobě proti tomuto rozhodnutí žalobce vylíčil svůj skutkový příběh, v němž popsal jednání neznámých osob, které mu vyhrožovaly v souvislosti s nesplněnými finančními závazky zemědělského družstva, jehož byl žalobce předsedou. Zdůraznil, že do České republiky odcestoval z obavy před zabitím; požádal proto soud, aby jeho věc přezkoumal.

Krajský soud v Ostravě žalobu zamítl rozsudkem ze dne 8. 6. 2004. V řízení před správním orgánem neshledal žádné vady a přisvědčil žalovanému i v právním posouzení

věci: žalobce totiž neuváděl skutečnosti svědčící o tom, že byl v zemi původu pronásledován ve smyslu § 12 zákona o azylu, a požádal o udělení azylu toliko ve snaze vyhnout se správnímu vyhoštění a legalizovat svůj pobyt v České republice.

V kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu žalobce (stěžovatel) uvedl, že žalovaný pochybil při zjišťování skutkového stavu [§ 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního – dále jen „s. ř. s."]: zjišťoval totiž pouze skutečnosti, z jejichž souhrnu lze dovodit, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu. Žalovaný vůbec nezkoumal formu a intenzitu výhrůžek směřujících vůči stěžovateli, nepokoušel se zjistit bližší informace o osobách, které stěžovateli vyhrožovaly, a o osobních podmínkách stěžovatele.

Dále stěžovatel namítl nesprávné právní posouzení věci [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]: azyl podle § 12 by mu měl být udělen nejen pro pronásledování vyvolané platební neschopností družstva, jehož byl předsedou, ale též z důvodu politického pronásledování. Stěžovatel vyjádřil též přesvědčení, že v jeho případě není Ukrajina bezpečnou třetí zemí ve smyslu § 16 písm. e) zákona o azylu. Konečně se stěžovatel domnívá, že splňuje podmínky pro udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu: v zemi původu je mu vyhrožováno zabitím a on se cítí být ohrožen na životě.

Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Závěrem stěžovatel požádal o to, aby jeho kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek; tato žádost se však – s ohledem na zamítnutí kasační stížnosti – stala bezpředmětnou.

Kasační stížnost není důvodná.

Námitkou nesprávně provedeného dokazování se Nejvyšší správní soud nezabýval: tento důvod (a ostatně ani jakýkoli jiný důvod týkající se způsobu vedení správního řízení) totiž stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl. Kasační stížnost je tak v této části nepřípustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud dále podle § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlížel k tvrzení o tom, že stěžovatel byl pronásledován z politických důvodů: toto tvrzení se poprvé objevuje až v kasační stížnosti, tedy poté, co bylo vydáno jí napadené rozhodnutí soudu.

K věcnému přezkoumání tak zbývají námitky napadající nesprávné posouzení právní otázky a zpochybňující především závěr žalovaného o tom, že skutečnosti uváděné stěžovatelem nesvědčí o tom, že by mohl být vystaven pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. I Nejvyšší správní soud se však s tímto závěrem ztotožňuje. Žalovaný – poté, co ze stěžovatelových výpovědí zjistil všechny podstatné skutečnosti – správně usoudil, že výhrůžky ze strany soukromých osob nelze posoudit jako pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, a byť by v žadateli o azyl vyvolávaly jisté obavy, nejsou tyto obavy odůvodněným strachem z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Stěžovatelovo tvrzení o tom, že byl v zemi původu vystaven výhrůžkám ze strany soukromých osob, může snad svědčit o stavu obecné kriminality na Ukrajině; azylové řízení však neslouží k tomu, aby správní orgán snášel důkazy o míře a povaze obecně kriminálních činů v zemích původu žadatelů o azyl – byť i byly zaměřeny proti nim osobně a přispěly k jejich odchodu ze země – nýbrž ke zjištění či vyvrácení existence důvodů pro udělení azylu

podle § 12 zákona o azylu. Ve stěžovatelově případě však ani takového zjišťování nebylo třeba: skutečnosti jím uváděné totiž už při prvním posouzení zjevně nespadaly do množiny důvodů taxativně vymezených v citovaném ustanovení. Pro azylové řízení je tedy nepodstatné, jakou podobu měly výhrůžky směřující vůči stěžovateli či kdo byl jejich původcem, není-li jejich motiv vyvolán některou ze sociálních charakteristik žadatele ve smyslu § 12 zákona o azylu, což není stěžovatelův případ.

Stěžovatel nemůže být úspěšný ani s další námitkou, podle níž by mu měl být udělen azyl z humanitárních důvodů. Jednak totiž udělování humanitárního azylu podléhá správnímu uvážení rozhodujícího správního orgánu, do nějž soud nemůže zasahovat: přezkoumává jen to, zda správní orgán nepřekročil meze správního uvážení nebo zda je nezneužil. Jednak ve stěžovatelově věci není taková námitka vůbec na místě: žalovaný zde totiž rozhodoval o zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, nikoli o neudělení azylu. Okolnosti, pro něž je možno udělit azyl z humanitárních důvodů, však žalovaný zvažuje právě jen tehdy, pokud rozhoduje o neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu; tak tomu v této věci nebylo.

Konečně pak není zcela zřejmá námitka, podle níž by se ve stěžovatelově věci mělo užít ustanovení § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu, neboť v jeho případě nelze považovat Ukrajinu za třetí bezpečnou zemi. To nepochybně nelze popřít; tato jistota však pramení nikoli ze situace na Ukrajině, nýbrž z toho, že Ukrajina nemůže být ve vztahu ke stěžovateli vůbec posuzována jako třetí země, neboť stěžovatel je jejím státním občanem. Tato námitka je tedy vnitřně nelogická, a soud ji tak dále nehodnotil.

Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Jelikož v řízení o kasační stížnosti nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce (stěžovatel) nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. června 2005

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu